

OKRUHY OTÁZEK K ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠCE Z PSYCHOLOGIE

Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů SŠ a 2. stupně ZŠ

1. Vymezení pojmu „já“, vývoj sebevědomí a sebepojetí, identita. Zaměření osobnosti – potřeby, zájmy, hodnotové orientace.
2. Osobnost jako základní téma psychologie, vymezení pojmu osobnost, základní komponenty struktury osobnosti a jejich charakteristika, vybrané teorie a koncepty (schopnosti – nadání, talent, inteligence; temperament; charakter). Bio-psycho-sociálně-duchovní celistvost osobnosti.
3. Činitelé psychologického vývoje (biologičtí, hmotní činitelé vnějšího prostředí, druzí lidé – sociální a společensko-kulturní činitelé, aktivity samotného jedince). Vztah zrání a učení ve vývoji.
4. Socializace (mechanizmy socializace – sociální učení kladným a záporným zpevnováním, nápodoba a identifikace, interiorizace a exteriorizace, sociální informování). Rodinná socializace, rodinné výchovné styly, dysfunkce rodinné socializace. Rozdíly mezi rodinnou a školní socializací. Komunikace mezi rodinou a školou.
5. Charakteristika věkového období předškolní věk s důrazem na kognitivní a emočně sociální rozvoj.
6. Charakteristika věkového období mladšího školního věku s důrazem na kognitivní a emočně sociální rozvoj.
7. Charakteristika věkového období puberty s důrazem na kognitivní a emočně sociální rozvoj.
8. Charakteristika věkového období adolescence s důrazem na kognitivní a emočně sociální rozvoj.
9. Učení a poznávání. Učení a chyba. Individuální zvláštnosti učení. Učební a poznávací styly. Efektivní strategie učení (metakognice), autoregulace – vědomí vlastní způsobilosti k výkonu, zpětná vazba. Dětské interpretace – žákovské pojetí učení.
10. Motivace – strategie ovlivňující učební motivaci. Volní procesy a jejich diagnostika. Diagnostika žákovské motivace k učení. Žákovská nemotivovanost, překonávání motivačních krizí ve vztahu ke škole. Podíl učitele na motivaci. Školní úspěšnost a její pojetí.
11. Sociální poznávání - interakce učitel x žák (žáci) (sociální percepce - chyby v sociální percepci, postoje, předsudky a stereotypy, atribuční procesy, preferenční postoje učitele, očekávání učitele).
12. Hodnocení - funkce hodnocení - psychologická rizika a úskalí spojená s hodnocením, výhody a nevýhody jednotlivých forem hodnocení, vztahové normy. Školní úspěšnost - příčiny neúspěchů. Zjišťování vlastních preferencí v hodnocení žáků.
13. Školní třída jako sociální skupina (sociální vztahy a klima ve třídě). Struktura a dynamika sociální skupiny. Diagnostika třídních skupin a sociálního klimatu (klinické metody, testové metody, nestandardizované metody).
14. Žáci se specifickými potřebami – potíže v učení, nadaní žáci, žáci se speciálními potřebami. Spolupráce s pedagogicko-psychologickým zařízením a školním psychologem.
15. Žáci s problémovým chováním. Příčiny a konkrétní projevy poruchového chování.
16. Učitelská profese - prestiž, nejistoty a rizika učitelské profese, náročnost tzv. pomáhajících profesí - syndrom vyhoření. Stres – definice, vulnerabilita a resilience, zvládání (copingové strategie), duševní hygiena.